

SEKRETY

Wsi...

Egzemplarz
bezpłatny

Gazeta Regionalna - Gminy Sulów

Numer 12 (128), Grudzień 2023

www.sulow.pl

W tym numerze

Wizyta Mikołaja	str. 2
Szopka w stoiku	str. 3
Nowe fundusze dla LGD	str. 4
Rocznica pacyfikacji	str. 5
Co za nami, co przed nami	str. 6
Wspomnienia mieszkańców Sąsiadki	str. 9
Więści szkolne	str. 11
Zaproszenie na spotkanie opłatkowe	str. 13
Kącik kulinarny	str. 14
Krzyżówka	str. 15
Humor	str. 16

WESOŁYCH ŚWIĄT I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU 2024!

Szanowni Czytelnicy

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia wielu głębokich i radosnych przeżyć, wewnętrznego spokoju, wytrwałości i radości oraz błogosławieństwa Bożego w każdym dniu nadchodzącego 2024 Roku życzy...

Redakcja
„Sekretów Wsi”

MIKOŁAJ ROZDAJE NAGRODY

Nieco spóźniony, bo 8 grudnia, przybył do naszej gminy Święty Mikołaj. Przywiózł prezenty dla wszystkich dzieci, które zaprojektowały i stworzyły przepiękne kartki świąteczne.

Kartki można było zobaczyć na wystawie, która stanowiła doskonały element dekoracyjny.

Kartek było bardzo dużo, bo aż 74. Każda praca była kreatywna i oryginalna, dlatego Święty Mikołaj postanowił obdarować każde dziecko wielką paczką słodkości. Prezenty od Świętego Mikołaja wręczył dzieciom Wójt Gminy Sułów Pan Leon Bulak.

Spotkaniu towarzyszył pewien czar zwany przez wielu magią świąt, a wszystko dzięki licznym uśmiechniętym buziom.

Dzieci zafascynowane wydarzeniem w podzięce za prezenty odwdzięczyły się wierszami i rymowankami. Tak w świetle choinkowych lampek i w ciepłej atmosferze wzajemnej adoracji przebiegło to magiczne spotkanie.

O konkursie i pracach słów kilka:

W owym konkursie, który wystartował 24 listopada, wzięły udział dzieci ze wszystkich trzech szkół na terenie gminy w łącznej liczbie 74 osób. Konkurs przeznaczony był dla dzieci w wieku przedszkolnym (4-6lat) oraz uczniowie klas (I-III).

To, co najbardziej przykuwa uwagę i zarazem cieszy to różnorodność prac.

Ilość pomysłów na wykonanie i dobrane materiałów, z których wykonano kartki, ukazuje wysoki poziom kreatywności tych młodych ludzi.

Liczymy, że zdjęcia prac ucieszą również wasze oczy i serca. Po więcej zdjęć zapraszamy na stronę biblioteki lub nasz profil Facebook-owy.

Daniel Mróz

NOWY ASFALT W GMINIE SUŁÓW

Zakończono realizację zadania pn.: „Modernizacja (przebudowa) drogi dojazdowej do gruntów rolnych na dz. nr 938 od km 0+000 do km 0+470 w miejscowości Sułów”. Zadanie dofinansowane jest ze środków budżetu Województwa Lubelskiego na budowę i modernizację (przebudowę) drogi dojazdowej do gruntów rolnych w roku 2023.

Całkowity koszt zadania 501.518,59 zł
Koszty kwalifikowane - 466.060,69
Kwota dofinansowania 110.000,00 zł

Gmina Sułów

Rada Sołecka miejscowości Sułów wraz z mieszkańcami składają serdeczne podziękowania na ręce Wójta Gminy Sułów Pana Leona Bulaka za zrealizowaną inwestycję.

SZOPKA W SŁOIKU

Choć świąteczny klimat z komercyjnej strony atakował nas już od dawna, to w naszej Gminnej Bibliotece w Sułowie gościł właśnie teraz.

Dzięki warsztatom z tworzenia stroików Bożonarodzeniowych prowadzonym przez Panią Barbarę Mamonę, bibliotekę odwiedził duch świąt i mamy nadzieję, że będzie nam towarzyszyć przy okazji innych przedświątecznych wydarzeń organizowanych w naszej placówce. Stworzone przez uczestników dzieła były naprawdę fascynujące, a pomysł oświetlonej szopki w szklanym słoiku bardzo trafiony. Mamy nadzieję, że każde wykonane tego dnia dzieło będzie tworzyć świąteczny klimat w domu, do którego zostało zabrane.

Nasza biblioteka postanowiła wrócić do czynności, które jako pierwsze przychodzą na myśl gdy wspomina się udane święta, czyli wspólnemu tworzeniu dekoracji przy śmiechu i dobrej zabawie w obecności bliskich, przyjaciół i znajomych.

Daniel Mróz

„SEKRETY WSI” - Gazeta Regionalna - Gminy Sułów

NOWE FUNDUSZE DLA LGD ZIEMIA ZAMOJSKA

Prezes Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Zamojska” Pani Dominika Witkowska, w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego, podpisała z Zarządem Województwa Lubelskiego Umowę o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Na podstawie zawartej umowy LGD Ziemia Zamojska otrzymała 1 500 000 euro na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju.

Fundusze będą przeznaczone na realizację przedsięwzięć przez mieszkańców, organizacje pozarządowe oraz samorządy m.in. w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, wsparcia gospodarstw agroturystycznych, zagród edukacyjnych, rozwoju turystyki oraz wzmacniania współpracy na obszarze 9 gmin członkowskich tj. Gminy Sułów, Nielisz, Stary Zamość, Skierbszów, Grabowiec, Miączyn, Sitno, Łabunie, Komarów -

Osada. Pierwsze nabory na wspomniane przedsięwzięcia przewidywane są w czerwcu 2024 roku.

Stowarzyszeniu serdecznie gratulujemy sukcesu i liczymy na dalszą owocną współpracę.

LGD Ziemia Zamojska, Arkadiusz Socha

SEJMIK MŁODZIEŻOWYCH DRUŻYN POŻARNICZYCH

9 grudnia, w auli Lubelskiego Parku Naukowo-Technicznego w Lublinie, odbył się III Sejmik Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych woj. lubelskiego. Reprezentantki Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej z jednostki OSP Tworyczów, w składzie: Marta Szostak, Aleksandra Knap i Julia Dumata, oraz opiekun Piotr Dumata mieli przyjemność reprezentować swoją jednostkę na wydarzeniu.

Uroczystość rozpoczęła się złożeniem meldunku i odśpiewaniem hymnu "Rycerze Floriana". Wydarzenie uświetnili między innymi prezes ZW ZOSP RP dh Marian Starownik i prezes ZG ZOSP RP dh Waldemar Pawlak. Sejmik miał na celu wymianę doświadczeń i integrację środowiska MDP z terenu województwa lubelskiego. Całość spotkania była pełna inspirujących rozmów i dyskusji na temat rozwoju drużyn.

Uczestnicy mieli okazję zdobyć nowe umiejętności, a atmosfera sprzyjała budowaniu silnych więzi między młodymi strażakami. Wydarzenie zakończyło się podzię-

kowaniami dla wszystkich zaangażowanych oraz nadzieją na kolejne owocne spotkania, które będą wspierać rozwój Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych.

Julia Dumata

ZADUSZKI STRAŻACKIE

W sobotę 18 listopada w kościele pod wezwaniem świętych Piotra i Pawła w Tworyczowie, druhowie strażacy z całej naszej gminy uczestniczyli w uroczystej mszy św. połączonej z wypominkami i zapaleniem zniczy za dusze kolegów, „tych, co już odeszli”.

Mszę św. odprawił ks. proboszcz Marek Gudź. Dalsza część uroczystości odbyła się na cmentarzu parafialnym, gdzie znajduje się obelisk poświęcony „Zmarłym Strażakom z Gminy Sułów”. Odmówiono tam modlitwę i złożono znicze.

81. ROCZNICA PACYFIKACJI WSI KITÓW

Mimo świątecznego klimatu nie zapominajmy o historii, nawet jeżeli przedstawia smutne dla nas wydarzenia.

11 grudnia minęła 81. rocznica pacyfikacji wsi Kitów.

11 grudnia 1942 r. około południa Niemcy - funkcjonariusze SS, policji niemieckiej i koloniści z Nawoza przybyli do wsi Kitów z powodu podpalenia domostw „czarnych” w Nawozie oraz ostrzelania niemieckiego samochodu. Część mieszkańców, szczególnie młodzi mężczyźni, pospiesznie opuściła wieś. Ci, którzy nie mieli na sumieniu zaległych kontyngentów pozostali w domach.

Według relacji świadków, Niemcy początkowo zachowywali się spokojnie, zjedli obiad, a jeden z nich ostrzegł sołtysa i jego córkę, nakazując się ukryć. Pod wieczór ich zachowanie zaczęło się zmieniać. Wieś została ściśle otoczona, a w gospodarstwach rozpoczęły się rewizje. Tych, którzy usiłowali stawiać opór zabijano na miejscu. Po pewnym czasie dowodzący pacyfikacją oficer rozkazał przerwać zabijanie i spędzić całą ludność na łąkę, za Łętownią, nieopodal wsi. Osoby niezdolne do poruszania się o własnych siłach były zabijane w domach. Zgromadzonym na łące mężczyznom, kobietom i dzieciom oznajmiono natomiast, że zostali skazani na śmierć za „działalność bandycką”, po czym wszystkich rozstrzelano ogniem broni maszynowej. Później na miejscu kaźni przywieziono jeszcze kilku mężczyzn z innych

miejsowości, których również stracono. Rannych dobiali niemieccy koloniści z Nawoza. Zginęło wówczas od 164 do 174 osób (informacje na ten temat są rozbieżne), w tym około 75 kobiet i 28 dzieci poniżej 15 lat. Ocalał sołtys Kitowa oraz dwunastoletnia Anna Pawelczyk, którą od śmierci uratowało ciało matki. Zamordowanych pochowali nazajutrz mieszkańcy Tworyczowa w zbiorowym grobie, nieopodal miejsca kaźni. Mienie zamordowanych zrabowali „czarni” z Nawoza.

Daniel Mróz

AKCJA POSZUKIWAWCZA

Trzy jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych z naszej gminy—OSP Sułów, OSP Tworyczów i OSP Żrebce uczestniczyły w poszukiwaniach zaginionej osoby nad rzeką Por w Zakłodzku. Ochotnicza Straż Pożarna w Sułowie dzięki posiadaniu własnej łodzi ratunkowej uczestniczyła w poszukiwaniach bezpośrednio na rzece.

Akcję poszukiwawczą utrudniały ciężkie warunki atmosferyczne, zaginionego mężczyzny nie udało się jak dotąd odnaleźć, poszukiwania trwają nadal.

Arkadiusz Socha

OSP Sułów

BUDOWA CHODNIKA W MIEJSCOWOŚCI TWORYCZÓW

W ramach zadania pn.: „Budowa chodnika przy drogach powiatowych w miejscowości Michałów, Sułów i Tworyczów, Gmina Sułów na obszarze której funkcjonowały zlikwidowane PGR”; rozpoczęły się prace w miejscowości Tworyczów.

Gmina Sułów

CO ZA NAMI, CO PRZED NAMI

Przygotowania do świąt i nowego roku to również czas podsumowań, analiz i planowania następnych kroków. Dlatego pokrótce w tym artykule przedstawimy państwu czego dokonaliśmy i jakie są dalsze plany naszej instytucji.

Wiadomym jest, iż wizytówką biblioteki i Gminy Sułów są liczne imprezy rozrywkowo-kulturalne. Jako organizator i współorganizator, w tym roku, braliśmy udział w ok. 22 eventach w naszej gminie, choć pewnie jakby głębiej poszukać znalazło by się ich jeszcze trochę. Do tego liczne warsztaty, nadzorowanie modernizacji nowego budynku biblioteki, która w raz z otwarciem czyli od 23 lipca poszerzyła swoją działalność dzięki nowym możliwościom jakie dają nam wyposażone w nowoczesny sprzęt pomieszczenia:

Dzięki Sali widowiskowej mieliśmy okazje zorganizowania projekcji filmowych dla naszych najmłodszych mieszkańców. Sala przyczyniła się również do znacznego podwyższenia jakości organizowanych wewnątrz budynku wydarzeń kulturalnych jak np. narodowe czytanie któremu towarzyszyła oprawa audiowizualna.

Dzięki Sali gastronomicznej, budynek jest przepelniony zapachem przygotowywanym podczas licznych warsztatów kulinarnych potraw.

Dzięki studiu nagrań, młode talenty które do tej pory ukrywały się ze swoja pasją mogły zacząć spotykać się regularnie z innymi pasjonatami, wspólnie ćwiczyć i nagrywać swoje pierwsze wykonania.

Dzięki Sali warsztatowej młodzież odwiedzająca bibliotekę (głównie w soboty) mogła odreagować stres związany ze szkołą czy po prostu dorastaniem, przy grach planszowych, grach RPG i innych rozrywkach oferowanych przez naszą bibliotekę.

Do tego dodajmy salę poligraficzną i pomieszczenia typowo biblioteczne czyli wypożyczalnię, które również podniosły nasze standardy.

Dziś biblioteka to już nie tylko miejsce do wypożyczenia książek, dobrze świadczą o tym poniższe wykresy przedstawiające jedynie i aż dodatkowe aktywności naszej instytucji

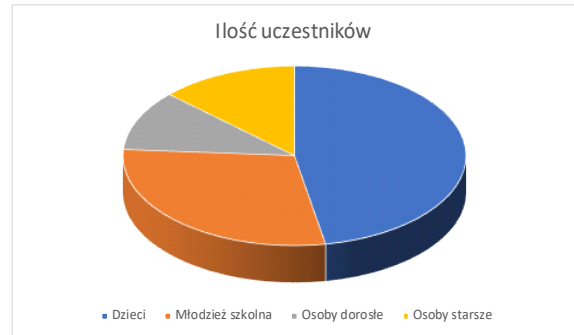
Warsztaty i Aktywności dodatkowe organizowane na terenie i poza naszą biblioteką

*Prosimy brać pod uwagę remont biblioteki, który znacznie utrudnił możliwości pracowników biblioteki oraz dostępność do naszej oferty, do tego część z oferowanych przez bibliotekę usług były dostępne dopiero po otwarciu zmodernizowanego budynku GBP im. Feliksy Poździk w Sułowie.

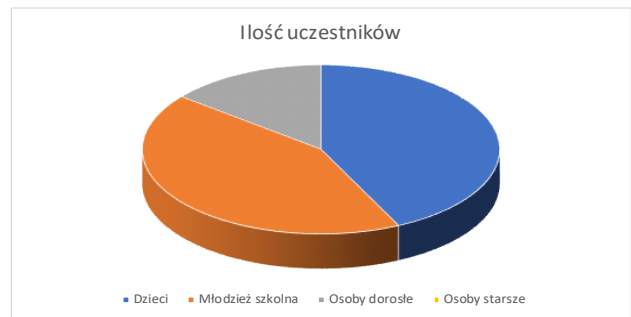
Aktywności niewymienione w tej statystyce, lecz warte wymienienia to ćwiczenia młodzieżowej orkiestry dętej, treningi piłkarskie. Organizowane przez bibliotekę liczne imprezy oraz główna działalność biblioteki czyli wy-

pożyczanie książek, udostępnianie stanowisk komputerowych czy też usługi poligraficzno-drukarskie.

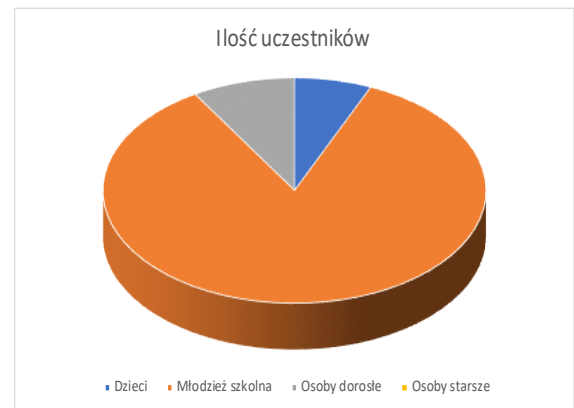
Warsztaty - 16 spotkań o różnej tematyce w których wzięło udział 138 różnych osób

Aktywność VR + wirtualne zwiedzanie ośrodków kultury -użytkowanie stałe z których skorzystało 28 osób

Bilard -użytkowanie stałe skorzystało 46 osób

Gry Planszowe, książkowe. - użytkowanie stałe

Spotkania RPG-owe (gry wyobraźni) -20 spotkań. 14 różnych osób.

Studio Nagrań - Stale Użytkowane

Sala widowiskowa (projekcja filmów) - 4 zorganizowane seanse wzięło udział 148 osób

Co dalej?

To bardzo ważne pytanie, zwłaszcza, że poprzeczka związana z poprzednim rokiem jest postawiona bardzo wysoko, ilość organizowanych inicjatyw i wydarzeń jest wciąż wyzwaniem któremu zamierzamy sprostać. Nie zamierzamy też ustępować w dodawaniu do naszej instytucji kolejnych eventów, warsztatów i atrakcji tak by biblioteka cały czas była miejscem tętniącym życiem. Jednocześnie przypominamy, iż jesteśmy tylko ludźmi i z natłoku obowiązków coś może nam umknąć dlatego zachęcamy do odwiedzania nas i dzielenia się swoimi pomysłami i prośbami o wsparcie jakiejś inicjatywy.

Co jeszcze planujemy na następny rok:

Już teraz informujemy o feriach zimowych, które mamy nadzieje przyniosą wam wiele radości.

Dodatkowo nieustannie prowadzimy prace by przekształcić miejscową izbę pamięci w wystawę muzealną z nowoczesnymi elementami prezentacji przystosowanymi do przyjmowania młodzieży i turystów.

Mamy w planach utworzenie klubu seniora, lecz z tym pytaniem zwracamy się do państwa, bowiem to od waszego odzewu i zainteresowania zależy czy ów klub powstanie.

Na pewno będziemy zwiększyć ilość projekcji filmowych, nie tylko dla najmłodszych lecz również dla każdej innej grupy wiekowej, w tym wypadku również liczymy na wasz odzew.

W następnym roku czeka nas dużo pracy lecz liczymy również na waszą kreatywność drodzy czytelnicy, to od was będzie zależało jak dużo będziemy mieli wam do zaoferowania.

„Ludzie tworzą miejsca, a miejsce tworzy ludzi” - John Green

Daniel Mróz

KSIAŻKOWE POLECANKI

Dzisiaj w tym okazjonalnym cyklu który powróci w następnym roku w większej intensywności, przedstawimy państwu zestawienie najchętniej książek w naszej bibliotece i filiach:

SUŁÓW:

„Oscar i Pani Róża— Eric Emanuel Schmitt”
 „Kamień w Wodę—Zofia Mąkosa”
 „Akademia Bohaterów— Kohei Horikosi”

MICHAŁÓW:

„Dynastia Miziołków— Joanna Olech”
 „Niespokojne Lata— Wiktoria Gische”

„Ania z Avenlea— Lucy Maund Montgomery”

SĄSIADKA:

„Lew, Czarownica i stara szafa— C.S. Lewis”
 „Powrót nad jezioro— Dorota Milla”
 „Czarny Książę— Katarzyna Michalak”

Daniel Mróz

MARATON PIERNICZKOWY ZAKOŃCZONY

Pierniczkowy Maraton już za nami. Cztery ekipy młodych kuchmistrzów z trzech szkół z terenu naszej gminy (Szkoła Podstawowa w Sułowie, Szkoła Podstawowa w Tworyczowie, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Michalowie) odwiedzały nas cyklicznie, by piec przepyszne pierniczki.

Niezwykła seria wydarzeń, która rozgrywała się w naszej bibliotece, była pełna uśmiechów, aromatycznych zapachów, sporej dawki pracy oraz talentu kulinarnego i artystycznego. Wciąż jesteśmy pod wrażeniem naszych małych kulinarnych artystów oraz niezwykle pomocnych i utrzymujących dyscyplinę nauczycielek.

Dziękujemy Paniom: Ewie Latawiec, Mari Żur, Renacie Dudzie, Teresie Nawrockiej, Stanisławie Hadaj, Dorocie Godzisz, Joannie Popielec i Annie Jaworskiej za przygotowanie i towarzyszenie młodym kuchcikom w ich kulinarnej przygodzie.

Mali cukiernicy podczas warsztatów nie tylko uczyli się jak robić ciasto, wykrawać kształty czy dekorować. Młodzi ludzie skrzętnie dbali o czystość swoich stanowisk pracy, sprząтали swoje naczynia, zmywali, zamiatali i pomagali sobie nawzajem. Czy to uczynkiem, drobnym gestem, pożyczaniem produktu lub dobrym słowem.

Entuzjazm i prośby najmłodszych nie pozostawiają nam wyboru jak tylko organizować kolejne kulinarne spotkania i warsztaty, choć o tym przypomnimy już w nowym roku.

Oczywiście zgodnie z prośbą tych młodszych, ale i tych starszych uczestników warsztatów pod spodem dołączamy przepis wykorzystywany podczas czterodniowych warsztatów.

Pierniczki na szybko

Składniki:

Mąka (0,5kg), kakao (10 łyżeczek), jajko, masło prawdziwe (pół kostki), cukier (3łyżeczki), cukier puder (pół paczki), przyprawa do piernika, cynamon, imbir, aromat pomarańczowy, miód (200ml), mleko, posypka lub coś do dekoracji.

Sposób Przygotowania:

1. Do miski przesiać pół kilograma mąki.
2. Następnie wsypać 10 łyżeczek kakao i dobrze wymieszać.
3. Do tej samej miski wsypać łyżeczkę sody i łyżeczkę proszku do pieczenia oraz 3 łyżeczki cukru i dobrze wymieszać.

4. Do rondelka dodać pół kostki masła oraz 200ml miodu ze ściągniętą i cztery duże łyżki mleka. Do tego według upodobania parę szczypt przyprawy do piernika, imbiru i cynamonu oraz parę kropel aromatu pomarańczowego.
5. Całość mieszać na wolnym ogniu aż do rozpuszczenia masła.
6. Rozbij i roztrzep jedno jajko i dodaj do miski z mąką
7. Dodaj do miski z mąką przygotowany roztwór z masła i miodu.
8. Wymieszaj wszystko dobrze dużą łyżką.
9. Wyrabiaj ciasto rękami, ściskaj modeluj aż powstanie jednolita kula ciasta. (jeżeli ciasto jest zbyt suche lub nie chce się lepić podlej je lekko mlekiem)
10. Rozgnieć i rozplaszcz ciasto na stolnicy, a następnie rozwałkuj
11. Teraz można przejść do wycinania i wykrawania kształtów foremkami lub nożem.
12. Gotowe kształty wyłóż na blachę pokrytą papierem do pieczenia po czym włóż blachę do piekarnika rozgrzanego do 180 stopni na 10 minut.
13. W czasie pieczenia zrób lukier z cukru pudru odrobiny mleka i paru kropel aromatu pomarańczowego.
14. Upieczone pierniczki posmaruj lukrem i posyp posypką.

Daniel Mróz

CIĄG DALSZY WSPOMNIENIĘ PANA MIECZYŚŁAWA KRUKOWSKIEGO Z SĄSIADKI **O STRACHACH!**

Trudny temat, więc nie wiem, jak go ująć, żeby był zrozumiały. Mało kto potrafiłby dziś wyjaśnić co znaczą takie słowa, jak zły duch, diabeł, czarownica, guślarz, wróżka, czy zabobon. Czasami były to tak zwane dusze pokutujące, które musiały odkupić grzechy popełnione za życia. Dawniej we wszystkie te zjawy nie wątpiono. A to wszystko wiązało się ze strachami, które około sto lat temu były między ludźmi mieszkającymi tu i mocno w nich wierzone. Wiele z nich, z opowieści starszych ludzi, pamiętam do dziś. W każdej wiosce były miejsca, gdzie straszło, na przykład w Sąsiadce na ścieżce na Zagrody, gdzie mieszkał Kowalski Henryk.

Około sto lat temu mieszkał tu bogaty gospodarz, który w opinii mieszkańców miał diabła w domu. Często widziano go w postaci czarnego kota, jak łaził po płocie. Mieli też w domu służącą. Pewnego dnia, wyjeżdżając do miasta gospośnia kazała jej ugotować na obiad jaglaną kaszę i wynieść na górę za komin, więc ona tak zrobiła. Ale jeszcze nie zlaźła z drabiny, a kaszę ktoś zrzucił na sień. Służąca poskarżyła się gospośni, a ta zapytała, a czy ją solili: *Musiś ją osoliła? Zapomniałam ci powiedzieć, żeby nie solić.*

Kilkadziesiąt lat temu opowiadał mi Felek Sikora, jak przechodził tą ścieżką, była pełnia księżyca i nagle w spokojną noc otoczył go jakiś szum wiatru.

Ze wspomnień Leokadii Hanaka-Tomaszewskiej. „Ścieżka” to miejsce, gdzie doświadczała spotkania ze strachami. Chodząc wieczorami do swojej siostry uczyć się szyc, wracała często bardzo późno do domu na Zagrodach. Słyszała o północy piejące koguty, widziała lecącego przed nią zająca, cały czas w jednakowej odległości. Spotykała maszerujących czwórkami ludzi kierujących się do gospodarstwa Kurków. Pierwszą myślą była taka, że są to wracający pracownicy z cukrowni w Klemensowie. Ale nie był to jednak czas pracy cukrowni. Dalej na Zagrodach „pod górą” często wiał silny wiatr pomimo spokoju wokół, spychał osoby wracające późną nocą w stronę bagien.

Straszło też na tamtym „Mulu” za wsią, koło krzyża, przy Tatarskiej Drodze. We wsi była stara babka, mówili o niej „Kiej ciotka ta wracając z lasu widziała prawdziwych trzech złych duchów - diabłów, stali na „Ośniaku” niedaleko krzyża w czerwonych butach i krótkich katankach i patrzeli do Radeczniczy, ale zakryła się i odmówiła trzy Zdrowaśki, i zniknęli.

Opowiadał długoletni gajowy Józio, że złe duchy, czyli diabły potrafiły przeobrażać się w różne postaci. On widział, jak to w księżycowe noce słycać było, jak po „Ośniaku” w jedną i w drugą stronę jeżdżą bryczki z janczarami, widział też nocami chodzące ognie nad polami, często też w lesie błędził. Była to, tak uważał, sprawka złych duchów. Najczęściej straszło przy przydrożnych krzyżach, kapliczkach i na skrzyżowaniach dróg.

Była legenda, jak to samotny ojciec, mając na wychowaniu małe dzieci, niósł ze dworu do domu pszenicę dla dzieci. Spotkał go diabeł i ze śmiechem skoczył i rozdarł mu ten worek ze zbożem. Rozsypaną pszenicę kopytami zmieszał z ziemią i poleciał w dal. Kiedy za rok tędy przelatywał, zobaczył, jak ten chłop z gromadką dzieci zbiera dojrzałą pszenicę.

Było też powiedzenie „na nic się zdadzą diabelskie sztuczki”.

Były też i dobre diabły, które chciały pomagać. Na przykład krawcowi. Siedział na oknie, a krawiec szył i często nawlekał nici na igłę. Wziął nitkę ze szpulki nawlekał igłę, ale w pewnej chwili skoczył przez okno i poleciał z nią w dal. Trudno to zrozumieć.

Prawdopodobnie diabła można było sobie wyhodować samemu. Służyła ku temu „Książka Kalmura”, gdzie były przepisy, jak to zrobić. Jeden z mieszkańców Lipia zaczął to praktykować, ale zaprzestał po kilku dniach te swoje praktyki. Przychodziło do niego w nocy czarne ciele i go lizało, jakie to były czynności nie będę reklamował.

W każdej wsi były też czarownice, które działały z pobudek złych duchów. Były to zazwyczaj kobiety. Mężczyzna rzadko był czarownikiem, częściej guślarzem, który niestety uprawiał różne sztuczki szkodzące normalnym ludziom. Sąsiedzi wiedzieli, kto jest czarownicą i starali się nie wchodzić jej w drogę, bo mogła rzucić czary, albo uroki. Chociaż na odczynianie uroków też była we wsi babka, którą trzeba było zawołać i uroki paliła. Zdarzało się, że z niewyjaśnionych przyczyn w gospodarstwie krowy przestawały dawać mleko, wtedy mówiło się „o ta czarownica zabrała mi mleko”, a to wszystko za sprawką złego ducha.

Rzucanie klątw i uroków było również w gestii wiejskich „czarownic”. Przykładem tego niech będzie klątwa rzucana na jedną z rodzin z Sąsiadki. Młodzi małżonkowie, jeszcze bezdzietni, wdali się w kłótnię sąsiedzka. Powodem było zabicie matych gęsiąt. Może robiły szkody w ogrodzie? W odpowiedzi na to zająście ich właścicielka wypowiedziała takie słowa: „żeby twoje jeszcze nienarodzone dzieci urodziły się bez włosów i na głowach miały przez życie puch, jak te gęsięta”. I stało się. Jak córka tak i syn w miejsce włosów miały kilkucentymetro-

wy puch. Jedno z rodzeństwa jeszcze żyje. Czy gusta? Czy kłątwa? Czy współpraca ze złem? Różnie można to tłumaczyć.

Był taki wierszyk, mówiony podczas majowego deszczu:
*„Deszczyk kropi, słońce świeci
 Czarownica masło kleci.
 Nazbierata, ale mocy nie dodała,
 Nakleciła
 W końską kupę obróciła”.*

Guślarze mieli taką moc, że jak sobie kogoś upatrzili i opanowali go, to co zamyśliłi o nim i jakie mu dali polecenie co ma robić, to wykonywał to, nawet nie wiedząc, że ktoś i coś poleca mu robić te czynności. Tak było w okresie międzywojennym z Michałkiem z Michałowa, którego nazywano święty. A wydawał mu polecenia do działania sąsiad.

Było też w okolicy dużo wróżbitów i znachorów. Najlepsi w tym był wróżbita z Wierchowiny koło Turobina. Ludzie mówili, że ma on powiązania z czarnoksiężnikiem. Ciągnęli ludzie do niego po poradę z okolic, a zwłaszcza ci co byli pokrzywdzeni przez różnych innych czarowników, ale nie tylko, bo i przez ludzi. Chętnie wszystkim pomagał. W czasie okupacji partyzanci z jego sąsiedztwa chcieli z niego zażartować. Zobaczym, czy go ten czarnoksiężnik obroni? Poszli do domu w nocy i mówią, że go zabijają, możecie mnie zabić, ale z domu wyjdziecie aż w biały dzień. A zza pieca usłyszeli głos: Nie rusz dziadka, Nie rusz dziadka, Nie rusz dziadka, chociaż nikogo tam nie było widać.

Z biegiem lat i siła, i oddziaływanie Złych Duchów słabło, aż w końcu całkiem zanikło. Mówiono, że to księża wpłynęli na ich działanie i już nie mają siły nad człowiekiem panować. Chociaż, jak spojrzeć się na dzisiejszy świat, to może w inny sposób one są w swoim żywiole.

W tamtych czasach były różne wierzenia i obyczaje. Może ktoś ze starszych czytelników „Sekretów wsi” podejmie ten temat, a na pewno dla młodzieży będzie on ciekawy.

Jeszcze jedną z opowieści mojej babki opiszę. Jak to o godzinie dwunastej w nocy z Wszystkich Świętów na Dzień Zaduszny wszystkie dusze zmarłych szły na Mszę Świętą do Kościoła. Jedna wdowa, której zmarła jedyna młoda córka. Bardzo o nią rozpacziała i postanowiła się z nią spotkać. Poszła w nocy pod kościół i czekała. O północy szły dusze do kościoła, a na samym końcu szła jedna, zgarbiona, bo niosła na noszach dwa pełne wiadra wody. Była to dusza jej córki. Podeszła do niej, a ta jej powiedziała: Matko to są Twoje łzy, więcej nie płacz, bo nie udźwignę tego ciężaru.

Ponad pięćdziesiąt lat temu jechałem do Zamościa obok starszego Pana. Miło się nam rozmawiało, bo wychował się w Lipiu. Rozmawialiśmy też o strachach, i on mówi: a jak to było ze strachami, to Ci opowiem. Jako młody chłopak służyłem u gospodarza w Chłopkowie. Jechaliśmy w południe od żniwa, gospodarz mówi: zatrzymaj się tu za tymi miedzami. Tam jest pszenica, zobacz czy już dojrzała. Skoczyłem z woza z jednej strony miedzy na drugą i na trzecią i z powrotem na wóz. A na drugi dzień w całej wsi mówili, że na „Wrzosie” wczoraj w południe był diabeł, bo widzieli go, jak „kycat” z miedzy na miedzę. Nie przyznałem się, tylko potwierdziłem, że i ja widziałem.

Z pozdrowieniami

Mieczysław Krukowski

*Stowarzyszenie
 „Grodzisko Sąsiadka - Dawny Sutiejsk”*

Maria Godzisz

WIZYTY ŚWIĄTECZNE

*Gdy się zbliżają święta
 rodzinka z miasta o nas pamięta
 ślą dużo kartek i telegramy
 droga rodzinko przyjeżdżamy.*

*Każdy się krząta a czas leci
 z wujkiem i ciocią przyjadą dzieci
 spanie dla wszystkich szykujemy
 musimy ogarnąć spróbujemy.*

*Świnka urosła to ubijemy
 boczek i karkówkę też uwędzimy
 bigosik, grzybki bo to wiocha
 bimberek kapie ale radocha.*

*Uczta świąteczna przygotowana
 goście imprezują do samego rana
 wszyscy wzajemnie sobie życzyli
 zdrowia, szczęścia by 100 lat żyli*

Maria Ferenc

„SEKRETY WSI” - Gazeta Regionalna - Gminy Sułów

Więści szkolne

MIKOŁAJ W SZKOLE

Mikołaj w Szkole Podstawowej w Sułowie. Dzielnego Mikołaja w obdarowywaniu dzieci wspierali Nauczyciele, Rodzice, Pani Dyrektorka Małgorzata Kuźma oraz pracownicy Gminnej Biblioteki Publicznej im. Feliksy Poździk w Sułowie.

Dziecięcy uśmiech to największa nagroda i największa siła tzw. Magii Świąt które już za chwilę przed nami.

Daniel Mróz

WIZYTA ŚW. MIKOŁAJA W SZKOLE W TWORCZOWIE

Wizyta świętego Mikołaja w naszej Szkole Podstawowej w Tworczoście, to jeden z najbardziej oczekiwanych

przez dzieci i przedszkolaków dni w roku. W środę 6 grudnia odwiedził nas Mikołaj z wielkim workiem prezentów. Dzieci mogły się popisać swoimi umiejętnościami artystycznymi. Wszystkie pociechy ubrane były w kolorze czerwonym. Radość z prezentów była wielka. Na koniec cała uroczystość została uwieczniona w formie pamiątkowych zdjęć. To był wspaniały i ekscytujący dzień, który na długo pozostanie w pamięci naszych przedszkolaków. Oczekiwana cały rok wizyta św. Mikołaja minęła w bardzo miłej atmosferze i przyniosła naszym podopiecznym wiele radości. O prezenty i mikołajkowe atrakcje zadbał rodzice naszych dzieci i uczniów we współpracy z wychowawcami klas. Serdecznie dziękujemy wszystkim rodzicom za wszelką pomoc.

*Stanisława Hadaj
SP w Tworczoście*

SPOTKANIA Z POPRAWNĄ POLSZCZYZNĄ

Miło nam poinformować, że 22 listopada uczniowie naszej szkoły wzięli udział w VI Międzyszkolnym Konkursie Ortograficznym „Spotkania z Poprawną Polszczyzną” i pięcioro z nich zakwalifikowało się do ścisłego finału. Są to: Julia Kilarska, Antonina Gnieciak, Gabriela Nizio, Damian Osman i Kacper Piróg. Zadania konkursowe na etapie szkolnym dotyczyły zasad poprawnej polszczyzny: reguł słowotwórstwa, fleksji, składni, frazeologii, ortografii, interpunkcji i stylistyki oraz użycia wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych funkcjonujących w języku polskim. Nasi uczniowie uplasowali się na wysokich pozycjach wśród 31 najlepszych uczniów z województwa lubelskiego. Aktualnie pod okiem swojej polonistki - p. Doroty Gnieciak przygotowują się do zma-

gań finałowych, które odbędą się w Zespole Szkół w Krasnobrodzie 13.03.2024r.

Patronat honorowy nad konkursem sprawują: Lubelski Kurator Oświaty - Teresa Misiuk, Burmistrz Krasnobrodu - Kazimierz Misztal oraz Dziekan Wydziału Nauk Humanistycznych KUL - dr hab. Dariusz Skórczewski, prof. KUL.

Trzymamy kciuki i życzymy powodzenia w dalszych zmaganiach!!!

SP w Michalowie

SUKCES! SUKCES! SUKCES!

II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Zamościu oraz Zamojski Dom Kultury w Zamościu byli organizatorami I Powiatowego Festiwalu Piosenki „A jak śpiewać, to już śpiewać...”. Festiwal miał charakter konkursu i był skierowany do uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych na terenie miasta Zamość oraz powiatu zamojskiego. Celem konkursu była popularyzacja śpiewania piosenek wśród dzieci i młodzieży, integracja opiekunów i uczestników poprzez działalność artystyczną oraz prezentację dorobku artystycznego dzieci i młodzieży.

Konkurs odbył się już 22 listopada 2023r., w którym wzięli udział uczniowie z naszej szkoły Nikola Nawrocka z kl. VIII, Gabriela Łapa i Oliwier Borsuk z kl. VI. Nasi uczniowie mimo dużej konkurencji zaprezentowali wysoki poziom artystyczny, czego wynikiem było uzyskanie przez uczennice kl. VIII Nikolę Nawrocką I miejsca za wykonanie piosenek M. Grechuty „Pieśń kronika” oraz „Tango na głos i orkiestrę i jeszcze jeden głos” G. Tomczaka.

*Maria Bartoszczyk
SP w Sułowie*

DZIEŃ WOLONTARIUSZA W SP W MICHALOWIE

ideę wolontariatu oraz własnoręcznie upiekli ciasteczka z motywującymi do czynienia dobra cytatami. Za swoją działalność otrzymali od koordynatorki pamiątkowe breloki, a od Pani Dyrektora specjalne podziękowania.

Drodzy Wolontariusze ze Szkolnego Klubu Wolontariusza! Jesteśmy z Was niezwykle dumni i dziękujemy za to, że jesteście! Życzymy Wam dużo zapału i wytrwałości, a także radości z tego, co robicie dla innych. Dziękujemy za zaangażowanie, pracę i trud wniesiony na rzecz drugiego człowieka. Niech Wasze dalsze działania dostarczą Wam wewnętrznej satysfakcji, a radość tych, którym pomagacie, będzie dla Was motywacją do dalszej pracy.

„Ważny jest rodzaj pomocy, którą się oferuje, ale jeszcze ważniejsze od tego jest serce, z jakim tej pomocy się udziela”. Św. Jan Paweł II Każdego roku 5 grudnia obchodzone jest święto wszystkich Wolontariuszy i organizacji zajmujących się wolontariatem na całym świecie. Międzynarodowy Dzień Wolontariusza to okazja do tego, by pokazać światu, jak wielką rolę odgrywają osoby zaangażowane w pracę społeczną na rzecz innych - na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Tego dnia nasi wolontariusze przygotowali dla całej społeczności szkolnej specjalną prezentację promującą

„SEKRETY WSI” - Gazeta Regionalna - Gminy Sułów

**Dyrektor szkoły: Joanna Pomarańska
Opiekun SKW: Dorota Gnieciak
Grono Pedagogiczne SP w Michalowie**

Wójt Gminy Sułów Leon Bulak
 Gminna Biblioteka im. Feliksy Poździk
 Parafia Tworczyów,
 Stowarzyszenia,
 oraz Koła Gospodyń Wiejskich
 Z terenu gminy Sułów
 Zapraszają
 wszystkich mieszkańców na:

Spotkanie Opłatkowe

Które odbędzie się dnia 28 grudnia 2023 r. o godz 15.00
 W sali widowiskowej GBP w Sułowie

W programie:

- Modlitwa
- Życzenia świąteczne oraz wspólne dzielenie się opłatkiem
- Wspólne kolędowanie z Dziecięco-Młodzieżową Orkiestrą Dętą Gminy Sułów
- Degustacja świątecznych potraw przygotowanych przez KGW i Stowarzyszenia
- Rozstrzygnięcie konkursu kulinarnego

Organizatorzy:

PARAFIA PW.
 ŚWIĘTYCH
 APOSTOŁÓW PIOTRA
 I PAWŁA
 TWORCZYÓW

Stowarzyszenia z
 terenu gminy
 Sułów

Koło Gospodyń
 Wiejskich z terenu
 gminy Sułów

Kącik kulinarny

KULEBIAKI Z ŁOSOSIEM

Opakowanie ciasta francuskiego, 2 jajka, 40 dag łosia wędzonego na ciepło, 2 cebule, 5 dag suszonych grzybów, 3 łyżki oleju, 20 dag kiszzonej kapusty, sól, pieprz.

Kapustę ugotować, aż będzie miękka, odparować. Wymoczone grzyby posiekać, przesmażyć z cebulą na oleju. Wymieszać z kapustą, przyprawić na ostro. Ostudzić, wymieszać z jednym jajkiem. Płat ciasta rozciąć na pół. Na połowie powstałych kwadratów ułożyć po kawałku ryby, posmarować kapustą. Przykryć resztą ciasta. Mocno zlepować brzegi. Kulebiaki posmarować roztrzepanym jajkiem. Piec 20 minut w temperaturze 220 stopni.

PIEROGI Z GRZYBAMI

35 dag mąki, 1 jajko, 40 dag kiszzonej kapusty, 2 cebule, 2 jajka na twardo, 5 dag suszonych grzybów, 2 łyżki posiekanych orzechów włoskich, po 5 ziarenek pieprzu, ziela angielskiego i jałowca, sól, pieprz.

Grzyby namoczyć przez noc w pół litra wody. Następnego dnia ugotować, aby były miękkie. Odcedzić i posiekać. Kapustę przepłukać, posiekać, zalać wywarem z grzybów. Dodać ziarenka jałowca, ziela angielskiego i pieprzu, sól do smaku. Gotować 45 minut. Posiekane cebule podsmażyć na oleju, razem z grzybami włożyć do kapusty. Przyprawić. Gotować, aż odparuje płyn. Ostudzić. Wymieszać z posiekanymi jajkami i orzechami. Do mąki wbić jajko, dolać pół szklanki wody. Dodać szczyptę soli. Wyrobić elastyczne ciasto. Rozwałkować je. Szklanką wykrawać kółka. Na każde nałożyć porcję farszu, kółka składać na pół, zlepiać brzegi formując pierogi. Porcjami gotować w posolonej wodzie przez 2 minuty od momentu wyłynięcia na powierzchnię.

TORT KORZENNY

Placki: 5 jajek, niepełna szklanka mąki, niepełna szklanka cukru, zapach waniliowy, płaska łyżeczka proszku do pieczenia, po pół łyżeczki mielonego kardamonu, cynamonu, goździków, płatki migdałowe. Jajka z cukrem ubić na puszysty krem. Wymieszać z przesianą mąką i proszkiem do pieczenia. Dodać kilka kropelek zapachu i przyprawy. Ciasto wlać do tortownicy. Piec około 25 minut w temperaturze 180 stopni. Ostudzić i przekroić na trzy krążki.

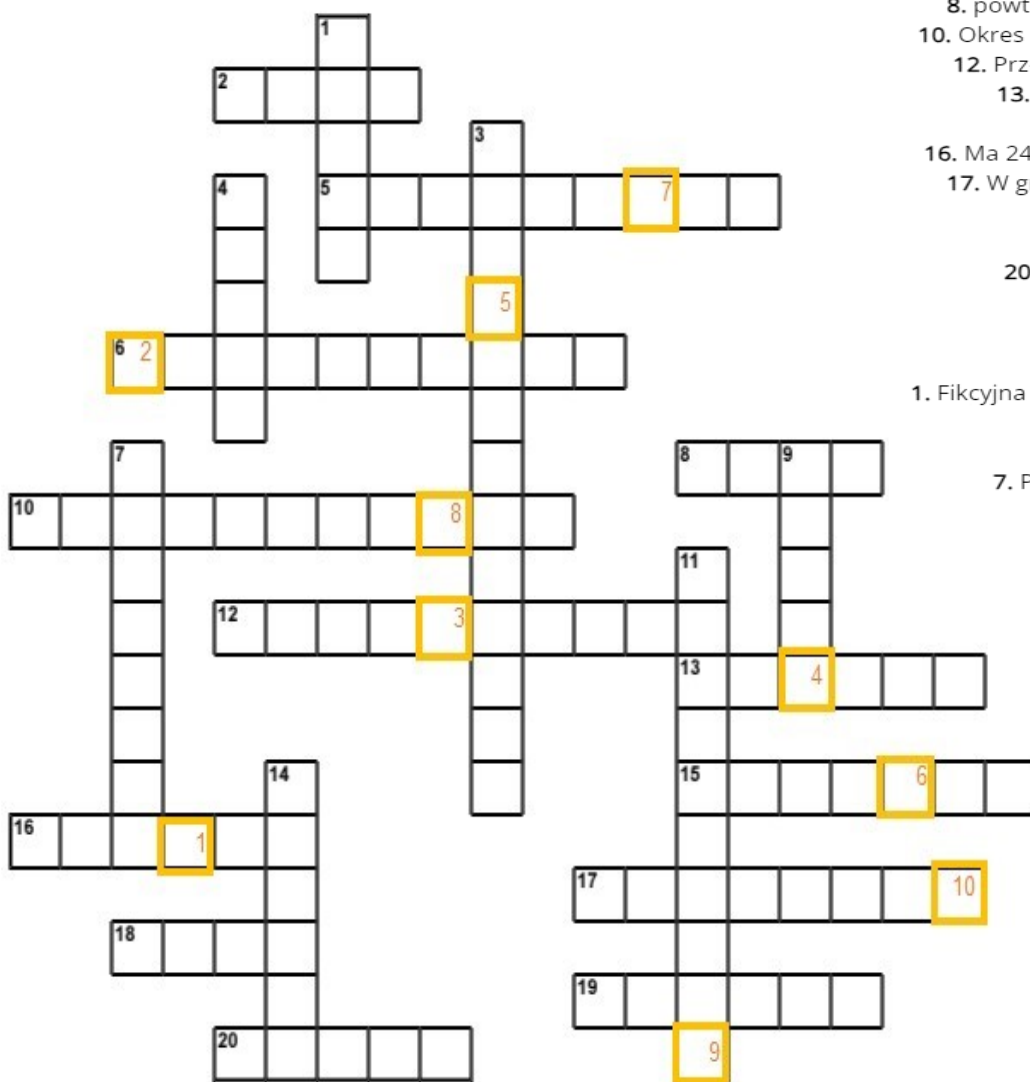
Krem: pomarańcza, opakowanie serka mascarpone, 300 ml śmietany kremówki, 4 łyżki cukru, 2 łyżki likieru pomarańczowego. Wycisnąć sok z pomarańczy. Dodać serek mascarpone, likier i cukier. Całość zmiksować blenderem, aż rozpuści się cukier. Ubić na sztywno śmietanę. Połączyć z masą mascarpone.

Poncz: 2 łyżki świeżo wyciśniętego soku pomarańczowego, 1 łyżka spirytusu, pół szklanki mocnej bardzo słodkiej herbaty. Placki biszkoptowe nasączyć ponczem (herbatą wymieszaną z sokiem pomarańczowym i spirytusem). Przełożyć 3/4 kremu. Pozostałym kremem posmarować cały tort. Brzegi tortu posypać płatkami migdałowymi uprażonymi na patelni bez tłuszczu. Tort schłodzić.

*Smacznego!
Przygotowała: Maria Godzisz*

Autor krzyżówki: Daniel Mróz

KRZYŻÓWKA**Poziomo:**

2. Stolica Norwegii?
5. czterolistna przynosi szczęście?
6. Skandalistka ("gwiazda")?
8. powtarzający lub odbijający się dźwięk?
10. Okres kiedy noc lub dzień stają się dłuższe?
12. Przesadne popisywanie się erudycją?
13. Renifer z czerwonym nosem?
15. Je tyle ile waży?
16. Ma 244 cm wysokości i 732 cm szerokości.
17. W greckim teatrze albo komedia albo?
18. Pod nią legenda?
19. Zawód Jezusa?
20. magazyn do sypkich rzeczy?

Pionowo:

1. Fikcyjna postać prowadząca akademie. Pan...?
3. zbieranie znaczków?
4. Odpowiedź na hasło?
7. Ptak nabijający ofiary na kolce?
9. Zły król z jasełek
11. Statek na parę?
14. Chrzan do sushi

Wypełniony i wycięty kupon konkursowy z hasłem należy dostarczyć do siedziby Biblioteki w Sułowie (Sułów 143, 22-448 Sułów) do 15 stycznia 2024 r. Wśród dostarczonych kuponów nastąpi losowanie nagrody, którą w tym miesiącu jest **Komplet pościeli 160x200 cm.**

Zwycięzcą Listopadowej krzyżówki została **Pani Henryka Kobylarz**. Gratulujemy i zapraszamy po odbiór nagrody, którą jest **zestaw sztuków.**

Hasło krzyżówki nr 11 (127)
Listopad 2023

MIKOŁAJKI

KUPON KONKURSOWY

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

SEKRETY
Wsi...

Gazeta Regionalna - Gminy Sułów

NATURALNIE
GMINA SUŁÓW

Gminna Biblioteka
Publiczna
im. Feliksa Poźdźik w Sułowie

Nr 12 (128)
Grudzień 2023

.....
imię i nazwisko

.....
nr telefonu

Szanowni Mieszkańcy Gminy Sułów

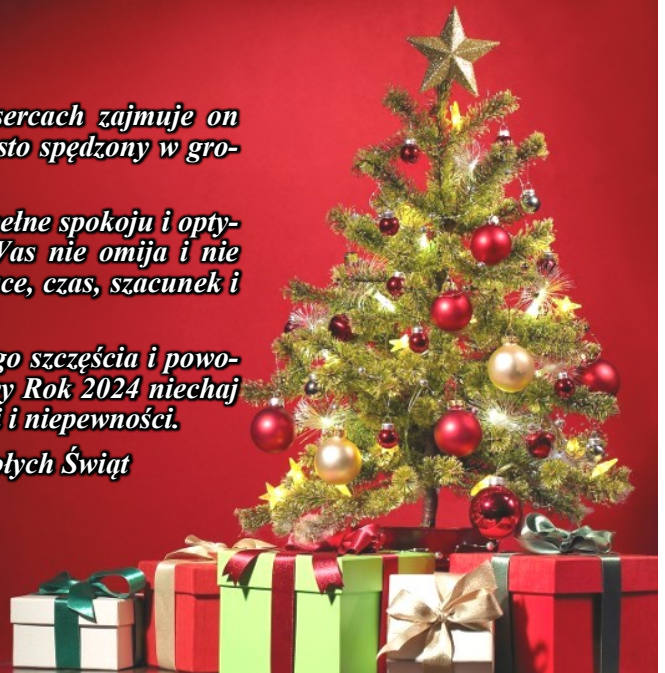
Nadchodzi właśnie szczególny czas, w naszych sercach zajmuje on szczególne miejsce. To czas pełen nadziei i refleksji, często spędzony w gronie rodziny i najbliższych.

Niech zatem Boże Narodzenie w tym roku będzie pełne spokoju i optymizmu. Niech zdrowie, powodzenie i dobrobyt nigdy Was nie omija i nie opuszcza. Niech każdy człowiek znajdzie dla siebie miejsce, czas, szacunek i należną mu godność.

Życzymy Wam wszelkiej pomyślności, nieustającego szczęścia i powodzenia oraz siły do realizacji najskrytszych marzeń. Nowy Rok 2024 niechaj będzie szczodry, wesoły. Niech skończą się wszelkie troski i niepewności.

Słowami naszych dziadków życzymy Państwu Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Do Siego Roku.

Przewodniczący Rady Gminy Sułów Wójt Gminy Sułów
Ryszard Pietrykowski Leon Bulak

HUMOR

Jasio mówi do mamy:

- Mamusiu, chciałbym ci coś ofiarować pod choinkę.
- Nie trzeba, syneczku. Jeśli chcesz mi sprawić przyjemność, to popraw swoją jedynekę z matematyki.
- Za późno, mamusiu. Kupiłem ci już perfumy.

• • •

- Kto się tam drze za ścianą?
- Sąsiadka. Odreagowuje pracę.
- To gdzie ona pracuje?
- W bibliotece.

• • •

Idzie gość przez park i widzi dwóch zdolowanych typów siedzących na ławce. Pyta:

- Co jest panowie?
- Siadaj, to ci powiem.
- No to co się dzieje?
- Świeżo malowane.

Wkurzona Dziewczyna pisze do chłopaka:

- Nie waż się do mnie dzwonić i pisać więcej!
- Co się stało?
- Nic.
- Co ja takiego zrobiłem?
- Nie dzwonisz do mnie i nie piszesz...

• • •

Podchodzi Anglik do Ślązaka:

- Polish?
- Nie, rzuciłem.

• • •

- Szefie, nie mogę przyjść do pracy, moja żona złamała dwa żebra.
- To dlaczego to ty nie możesz przyjść?
- Bo to moje żebra złamała.

„Sekrety Wsi...” - Gazeta Regionalna - Gminy Sułów

Wydawca:

Urząd Gminy Sułów
Sułów 63, 22-448 Sułów
Strona internetowa: <http://www.sulow.pl/>
tel. +48 84 682 62 02
fax: +48 84 682 62 27

Nakład 300 egz.

Adres: Sułów 63, 22-448 Sułów,
powiat zamojski

E-mail: sekretyswi@wp.pl

Redakcja:

Redaktor naczelny:

Ryszard Pietrykowski (Sułów) 605 494 500
Marta Radzik (Sułów)
Hanna Mrówczyńska (Sułowiec)
Daniel Mróz (Sąsiadka)
Michalina Kobylarz (Deszkowice Pierwsze)
Maria Godzisz (Kulików)

Skład: Arkadiusz Socha (Sułowiec), Daniel Mróz

Materiały i artykuły do następnego numeru prosimy nadsyłać na adres Redakcji „Sekrety Wsi” do 10 dnia każdego miesiąca ;-).